ДНЕВНИКЪ XXXVII.

Засѣдание отъ 1-й Декемврий 1880 год.

Подъ Прѣдсѣдателството на Ив. Евстр. Гешовъ.

Засѣданието ся отвара на 1 часътъ по пладнѣ, въ присѫтствието на 42 члена; отсѫтствуватъ безъ отпускъ: . . . . . .

Секретарьтъ прочита протоколътъ отъ 24 Ноемврий, който ся приема съ поправката на Д-ръ Янкулова.

Саллабашевъ прочита 1 съобщение отъ Главний Управитель, една телеграмма отъ От. Тилевъ, и едно прошение отъ нѣколко депутати.

Съобщението отъ Главний Управитель ся испраща до Кадастралната Коммиссия.

На От. Тилевъ ся дава отпускъ отъ 10 дни.

Прошението на нѣкои депутати ся удовлетворява, като ся отстѫпва залата на Областното Събрание за концертъ, въ полза на пострадавшитѣ въ Загребъ еднокрьвни братия Хървати.

Пристѫпва ся къмъ 1-ий прѣдмѣтъ на дневний рѣдъ, къмъ законопроекта за печата.

Прочита ся членъ 13.

Маджаровъ предлага, да ся направи една поправка на тоя членъ, като ся отхвьрли думата „религиозна“

Калчевъ прѣдлага, да ся отхвьрли тоя членъ, защото по долу има единъ членъ, който ся отнася къмъ религията.

Матакиевъ подкрѣпя Маджарова, да ся отхвьрли думата „религиозна“.

Хакановъ подкрѣпя Калчева, защото членътъ билъ излишенъ. Ние живѣемъ, казва той, въ мѣста дѣто най нравственнитѣ вѣстници едвамъ могѫтъ да ся поддьржатъ, тъй че, който би мислилъ да издава безнравственъ вѣстникъ, отъ гладъ би умрѣлъ. Освѣнъ това, думитѣ религиозна нравственность, сѫ неопрѣдѣлени и, ако нѣкои вѣстникъ каже, че елементитѣ не сѫ четири, както вѣрва църквата, а сѫ повече, тогава може да ся мисли, че това е противорелигиозно нѣщо.

Калчевъ казва, че нравственность е единъ общъ терминъ, за по ясно да ся каже религия.

Хакановъ мисли, че е нуждно да ся гласуватъ двѣтѣ прѣдложения. Споредъ него, ако ся приеме членътъ като ся заличи думата „религиозна“ — добрѣ, ако ли падне — пакъ добрѣ.

Гласува ся прѣдложението на Маждарова и ся приема.

Пристѫпва ся къмъ чл. 14.

Маджаровъ прѣдлага да ся отхвьрли тоя членъ.

Матакиевъ подкрѣпя това прѣдложение и, съ зачудване, пита, защо да ся наказва тоя, който критикува, запримѣръ, прѣдразсѫдъцитѣ на православната вѣра.

Хакановъ мисли, че тоя членъ си нѣма мѣстото, защото, едно, вѣстницитѣ нѣма да ся занимаватъ съ религиозни въпроси, тъй като вѣротърпимостьта е въ

голѣма стьпень въ областьта, а, друго, интересътъ на науката изисква, да не ся ограничава свободата да ся критикуватъ прѣдразсѫдъцитѣ на нѣкоя религия.

Главний Секретарь ся чуди отъ такива думи. Той мисли, че никой нѣма право да върви противъ религията на ближнийтъ си и, както единъ иска да почитатъ неговата религия, тъй и той е длъженъ да почита религиозното чувство на другиго.

Д-ръ Странски прѣдлага, да ся каже: „който би . . . обърналъ на присмѣхъ догмитѣ на религиитѣ“ и пр. . . .

Янкуловъ прѣдлага, да ся приеме тоя членъ така: отговорний издатель, който би обидилъ религията на другиго и пр. Освѣнъ това, той мисли, че глобата е съвсѣмъ малка.

Ив. Ст. Гешовъ е противъ тоя членъ, защото билъ основанъ на прѣдположение. Освѣнъ това, Органический Уставъ вече оздравява свободата на религията, та тоя членъ билъ излишенъ.

Главний Секретарь мисли, какъ всѣкий е убѣденъ, че религията е свѣто и неприкосновенно нѣщо. Спорѣдъ него, членътъ, който уздравява свободата на религията, не стига, защото той само уздравява религията, а не наказва прѣстѫпницитѣ. За това правителството направи тоя членъ. Колкото за аргумента на Ив. Ст. Гешевъ, Гл. Секретарь забѣлѣжва, че той е неумѣстенъ, тъй като всичкитѣ закони сѫ основани на прѣдположение. Той пита, какво би направило сѫдилището, ако нѣкой би ся отнесълъ къмъ него, за да иска удовлетворение за дѣто нѣкой му обидилъ вѣрата. Може ли да му каже: „наистина, господине, ти си обиденъ, нъ почакай малко да ся събере Областното Събрание да направи законъ, за да ся накаже оня, дѣто тя е обидилъ“.

Хакановъ оплаква оная вѣра, която се бои отъ укори, и мисли че трѣбва да ся отхвьрли тоя членъ.

Я. Груевъ казва, че друго нѣщо е да говоримъ за нашитѣ си убѣждения (за което имаме пълна свобода), а друго е да ся присмиваме на друга нѣкоя религия.

Гласува ся прѣдложението на Странски и пада.

Гласува ся самий членъ, нъ понеже има нѣкакво недоумѣние, Главний Секретарь помоли, поради важността на прѣдмѣта, да ся гласува съ поименно призование.

Събранието приема, и ся пристѫпва къмъ поименно гласуване.

Прѣдсѣдателътъ прочита резултатътъ на гласуването: 23 гласуватъ *за*, 13 — противъ и 1 ся въздържа.

Слѣдователно, приема ся 14 чл. както си е.

Пристѫпва ся къмъ чл. 15.

Хакановъ мисли, и тоя членъ да ся отхвьрли, защото въ тая малка область никой не ще критикува владѣтелитѣ, а ако нѣкой докачи Главний Управитель, той може да ся сѫди като частно лице.

Главний Секретарь пита, какво би станало, ако нѣкой вѣстникъ би напсувалъ английската Царица?

Хакановъ мисли, че правителството ще отговори, какво печатътъ е свободенъ въ областьта.

Гласува ся членътъ и пада.

Пристѫпва ся къмъ членъ 16.

Маджаровъ прѣдлага, тоя членъ да остане така: който би критикувалъ злонамѣренно Главний Управитель, или Областното Събрание и пр.

Хаканновъ моли, да ся отхвьрли тоя лечнъ защото, кога ся критикуватъ дѣлата на Събранието, тогива то повече ся въздига.

Гласува ся поправката на Маджарова и пада.

Гласува ся самий членъ и той пада.

Пристѫпва ся къмъ членъ 17.

Хаканновъ мисли, че тоя членъ трѣбва да ся отхвьрли, тъй като не ся приеха двата прѣдшествующи.

Гласува ся членътъ и пада.

Пристѫпва ся къмъ членъ 18.

Хаканновъ прѣдлага, тоя членъ да стане та а: клевета, направена противъ кого и да било, или противъ коя и да е установена власть въ областьта, ся наказва и прочее.

Това прѣдложение ся гласува и приема.

Пристѫпва ся къмъ членъ 19.

Хаканновъ прѣдлага, да ся отхвьрли тоя членъ.

Гласува ся членътъ и пада.

Пристѫпва ся къмъ членъ 20 и пада.

Пристѫпва ся къмъ чл. 21.

Маджаровъ прѣдлага да ся приеме само 1 алинея.

Димитровъ е на мнѣние и тоя членъ да ся отхвьрли.

Хаканновъ подкрѣпя прѣдложението на Маджарова, нъ да ся каже: умишленната невѣрность и прочее.

Маджаровъ приема доправката на Хаканова.

Това прѣдложение ся гласува и приема.

Пристѫпва ся къмъ членъ 22, който ся приема съ поправката на Стамболова, която е: . . . . ся вмѣстява даромъ и на сѫщата страница, въ която е билъ обнародванъ членътъ.

Юруковъ тукъ прѣдлага новъ членъ. Чл. 13. Всичкитѣ наказания, прѣдвидени отъ тоя законъ, ся налагатъ на списателя, ако той ся е подписалъ въ вѣстника и въ периодическото списание, или ако отговорний редакторъ ся съгласи да съобщи името му на сѫдилището. Ако писательтъ обаче не е туземецъ или е вънъ отъ областьта, то наказанията ся налагатъ на отговорния издатель.

Вълковичъ мисли, че трѣвба да ся наказва отговорний редакторъ, а не лицето, което пише, инакъ — никой не ще смѣе да напише нѣщо.

Маджаровъ казва, че редакторътъ не е всевѣдѫщь. Той ще печати само такива дописки, които сѫ подписани и дописникътъ казва, че е отговоренъ за съдържанието имъ.

Гласува ся членътъ, прѣдложенъ отъ Юрукова, и ся приема.

Пристѫпва ся къмъ глава III, членъ 23, който ся приема съ поправката на Стамболова: чрѣзъ вѣстницитѣ и периодическитѣ списания; и съ поправката на Димитрова.

Пристѫпва ся къмъ членъ 24 и ся приема.

Пристѫпва ся къмъ членъ 25.

Стамбуловъ прѣдлага, членътъ да бѫде така: прѣслѣдванията стават по прѣдписанитѣ форми и срокове отъ закона за наказателното сѫдопроизводство.

Юруковъ прѣдлага новъ членъ. Членъ 17. Прѣслѣдванията на прѣстѫпленията и простѫпкитѣ, прѣдвидени въ членове 6, 7, 8, 9 10 и 11 отъ настоящий законъ, ся просрочватъ въ тримѣсячно разстояние отъ деньтъ въ който е било направено прѣстѫплението или простѫпката, или отъ послѣдното сѫдебно дѣло.

Това прѣдложение ся гласува и приема.

Окончателното му гласуване ся оставя за идущето засѣдание.

Пристѫпва ся къмъ 2 предмѣтъ на дневний редъ, къмъ законопроекта за народното образование, който ся приема по начало.

Прочита ся члѣна 1 и ся приема безъ измѣнение.

Членъ 2 ся приема тоже безъ измѣнение.

Членъ 3 ся приема съ поправка на Маджарова: всички народности и пр.

Членове 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 и 12 ся приематъ безъ измнѣнение.

Пристѫпва ся къмъ членъ 13.

Сллабашевъ мисли, че тоя членъ ще ся промѣни спорѣдъ програмата, приета вече отъ Областното Събрание.

Събранието изявява, че тоя членъ ще ся промѣни отъ бюрото спорѣдъ началната программа.

Членоветѣ 14, 15, 16 и 17 ся приематъ безъ измѣнение.

Членъ 18 ся приема съ поправката на Дагорова (или спорѣдъ сѫщата на самата коммиссия, която направила и други промѣнения, неспоменати въ рапортътъ), която е: 30 дѣца и 3 километра.

Чл. 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 и 27 ся приематъ безъ измѣнение.

Пристѫпва ся къмъ чл. 28.

Саллабашевъ пита, какво значи общи.

Я. Груевъ отговаря, че общи тукъ е въ противоположение на частни.

Гласува ся членътъ и ся приема съ поправката на Саллабашева.

Чл. 29, 30, 31, 32, 33 и 34 ся приематъ безъ измѣнение.

Чл. 35 ся приема съ поправката на Стояновича: отъ кметътъ, по прѣдложение на околийский инспекторъ.

Чл. 36, 37 и 38 ся приематъ безъ измѣнение.

Пристѫпва ся къмъ чл. 39.

Наумовъ прѣдлага, да ся отложи засѣданието

Събранието приема това прѣдложение.

Калчевъ прочита рапортътъ за областнитѣ пѫтища.

Бояджиевъ прочита рапорта върху законопроекта за военната дисциплина.

На дневний рѣдъ за утрѣ ся турятъ и двата рапорта.

Засѣданието ся вдига въ 6 часа вечерьта.

Прѣдсѣдательтъ: **Ив. Ев. Гешовъ.**

Подпрѣдсѣдатели: **Наумовъ**, **Янкуловъ**

Секретари: **Саллабашовъ**, **Маджаровъ**